

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej i produkcja sprzedana budownictwa w 2013 roku

Szacuje się, że w 2013 r. sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowana na terenie kraju przez wszystkie przedsiębiorstwa budowlane, tj. łącznie z jednostkami budowlanymi o liczbie pracujących do 9 osób, była w cenach stałych niższa niż przed rokiem o ok. 11% (wobec spadku o 6,3% w 2012 r.). Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej w 2013 r. na terenie kraju przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób zmniejszyła się w porównaniu z 2012 r. o 12,0% (wobec spadku w poprzednim roku o 1,1%), o czym zadecydowało znaczne obniżenie realizacji robót w I kwartale – o 15,1% i II kwartale – o 25,4% w porównaniu z analogicznymi kwartałami 2012 r. Nieco lepsze efekty odnotowano w III i IV kwartale, w których sprzedaż produkcji była niższa odpowiednio o 6,7% i o 4,5%.

W grudniu ub. roku, po raz pierwszy od maja 2013 r., zaobserwowano wzrost sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w ujęciu rocznym (o 5,8% wobec głębokiego spadku przed rokiem – o 24,9% oraz relatywnie niewielkiego w listopadzie 2013 r. – o 2,9%), na co miały wpływ m.in. dobre warunki meteorologiczne sprzyjające kontynuacji prac w budownictwie. Wzrost odnotowano we wszystkich działach budownictwa, największy w przedsiębiorstwach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 11,2% (wobec spadku w grudniu 2012 r. o 21,6%), w podmiotach zajmujących się głównie prowadzeniem specjalistycznych robót budowlanych – o 3,7% (spadek o 19,6%), a w specjalizujących się w budowie budynków – o 1,0% (wobec spadku w grudniu 2012 r. o 31,5%). Lepsze efekty (o 21,5%) uzyskały firmy budowlane także w porównaniu z listopadem 2013 r., przy czym specjalizujące się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 37,3%, realizujące specjalistyczne roboty budowlane – o 18,8%, a zajmujące się głównie wznoszeniem budynków – o 7,4%. Po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym, produkcja w grudniu 2013 r. wzrosła o 0,4% w skali roku (wobec spadku o 5,4% w poprzednim miesiącu), natomiast w porównaniu z listopadem ub. roku zmniejszyła się

o 4,1%. W tabeli 1 przedstawiono dynamikę (w cenach stałych) i strukturę (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej.

Spadek sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2013 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, odnotowano we wszystkich działach budownictwa. W podmiotach zajmujących się głównie budową budynków wyniósł on 12,2% (w tym w podmiotach specjalizujących się we wznoszeniu budynków mieszkalnych i niemieszkalnych – 12,6%, a w podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest realizacja projektów związanych ze wznoszeniem budynków – 5,1%). W jednostkach wykonujących głównie specjalistyczne roboty budowlane sprzedaż produkcji obniżyła się o 6,2%, a w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej o 15,3%.

Wśród przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności są specjalistyczne roboty budowlane najbardziej obniżyła się w porównaniu z 2012 r. produkcja w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie realizacją pozostałych specjalistycznych robót budowlanych (o 14,6%). Spadek zanotowały również podmioty wykonujące głównie instalacje elektryczne, wodno-kanalizacyjne i pozostałe instalacje budowlane (o 6,4%), mające największy udział w sprzedaży w tym dziale. Wzrost obserwowano natomiast w jednostkach specjalizujących się w wykończeniowych robotach budowlanych (o 14,8%) oraz zajmujących się rozbiórką i przygotowaniem terenu pod budowę (o 1,9%). W strukturze obiektów zrealizowanych w 2013 r. przez przedsiębiorstwa zaklasyfikowane do działu związanego z realizacją specjalistycznych robót budowlanych wyższy niż przed rokiem był udział budynków (58,0% wobec 55,8% w 2012 r.), a niższy obiektów inżynierii lądowej i wodnej (42,0% wobec 44,2%).

Spośród podmiotów zaklasyfikowanych do działu budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej znaczny spadek sprzedaży produkcji w stosunku do 2012 r. odnotowały przedsiębiorstwa specjalizujące się w robotach związanych z budową dróg kołowych i szynowych (o 22,6%) – mające największy udział

Tabela 1. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej

Wyszczególnienie	2012				2013						2012	
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	XII	I-XII		
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100									struktura [%]		
Ogółem	114,6	107,8	101,4	98,9	84,9	78,5	84,4	88,0	105,8	100,0	100,0	
z tego roboty budowlane o charakterze: inwestycyjnym	114,3	106,5	102,0	98,6	84,1	79,4	85,0	88,0	108,9	65,1	65,1	
remontowym	115,3	110,3	100,2	99,5	86,7	76,6	83,1	88,0	100,7	34,9	34,9	
Budowa budynków	104,5	108,1	99,9	97,5	87,3	79,1	84,9	87,8	101,0	37,0	37,5	
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	136,6	108,5	102,1	100,6	79,9	72,3	79,5	84,7	111,2	37,6	38,8	
Roboty budowlane specjalistyczne	110,3	106,1	102,8	98,4	87,2	86,1	91,0	93,8	103,7	25,4	23,7	

w sprzedaży tego działu. Mniejsza niż przed rokiem była także produkcja w podmiotach specjalizujących się w robotach związanych z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 5,3%). Wzrost wystąpił natomiast w jednostkach zajmujących się głównie robotami związanymi z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych (o 4,3%).

Przy ogólnym spadku sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (**zrealizowanej w 2013 r.** przez podmioty budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób) o 12,0%, spadek **robót związanych z realizacją budynków** wyniósł ok. 6%, a robót wykonywanych na **obiektach inżynierii lądowej i wodnej** – ok. 17%. W strukturze produkcji budowlano-montażowej ogółem, w porównaniu z 2012 r. nastąpiło **zwiększenie udziału budynków** o 3,3 p. proc., tj. z 44,7% do 48,0%. Wzrost dotyczył jednak tylko udziału budynków niemieszkalnych – o 4,2 p. proc. (do 34,9%), przy czym budynków przemysłowych i magazynowych – o 2,4 p. proc. (do 12,1%), budynków handlowo-usługowych – o 1,0 p. proc. (do 7,4%), ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, budynków o charakterze edukacyjnym, budynków szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynków kultury fizycznej – o 0,6 p. proc. (do 7,9%), a także hoteli i budynków zakwaterowania turystycznego, budynków biurowych oraz budynków transportu i łączności – po 0,2 p. proc. (do odpowiednio 1,0%, 4,0% i 0,8%). Zmniejszeniu uległ udział pozostałych budynków niemieszkalnych (gospodarstw rolnych i budynków magazynowych rolniczych) – o 0,4 p. proc. (do 1,7%). Udział budynków mieszkalnych zmniejszył się o 0,9 p. proc. (do 13,1%), przy czym budynków o dwóch mieszkaniach i wielomieszkalniowych o 0,5 p. proc. (do 10,2%), a budynków jednorodzinnych i budynków zbiorowego zamieszkania po 0,2 p. proc. (do odpowiednio 1,4% i 1,5%).

Na ogólny **spadek udziału** sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (tabela 2), związanej z **obiektami inżynierii lądowej i wodnej** (z 55,3% do 52,0% w 2013 r.), największy wpływ miał spadek udziału robót zrealizowanych przy budowie autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych (o 4,5 p. proc. – do 18,1%) mających największy udział we wznoszonych obiektach. Spadek udziału produkcji dotyczył także budowy mostów, wiaduktów i estakad, tuneli i przejść nadziemnych i podziemnych (o 1,3 p. proc. – do 2,9%), budowli sportowych i rekreacyjnych (o 0,5 p. proc. – do 0,6%), pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowanych – o 0,4 p. proc. (do 2,1%) oraz dróg lotniskowych (o 0,2 p. proc. – do 0,2%). Wzrósł natomiast udział robót związanych z realizacją rurociągów i linii telekomunikacyjnych oraz linii energetycznych przesyłowych (o 1,2 p. proc. – do 7,0%), kompleksowych budowli na terenach przemysłowych (o 0,9 p. proc. – do 5,6%), dróg szynowych, kolei napowietrznych lub podwieszanych (o 0,7 p. proc. – do 4,4%), rurociągów sieci rozdzielczej i linii kablowych rozdzielczych o 0,5 p. proc. – do 8,9% (przy spadku udziału robót związanych z budową oczyszczalni wód i ścieków o 0,1 p. proc. – do 1,3%) oraz budowli wodnych (o 0,3 p. proc. – do 2,2%).

Produkcja sprzedana budownictwa (tabela 3) – obejmująca przychody z działalności budowlanej i niebudowlanej, tj. ze sprzedaży wyrobów własnej produkcji, robót i usług – zrealizowana w 2013 r. w przedsiębiorstwach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób była (w cenach bieżących) o 11,3% niższa niż przed rokiem (w 2012 r. wyższa o 0,5%). Spadek zrealizowanej

Tabela 2. Struktura (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych

Rodzaje obiektów	Struktura [%]	
	I – XII 2013	I – XII 2012
OGÓŁEM	100,0	100,0
Budynki razem	48,0	44,7
Budynki mieszkalne	13,1	14,0
mieszkalne jednorodzinne	1,4	1,6
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkalniowe	10,2	10,7
zbiorowego zamieszkania	1,5	1,7
Budynki niemieszkalne	34,9	30,7
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	1,0	0,8
biurowe	4,0	3,8
handlowo-usługowe	7,4	6,4
transportu i łączności	0,8	0,6
przemysłowe i magazynowe	12,1	9,7
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	7,9	7,3
pozostałe	1,7	2,1
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	52,0	55,3
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	18,1	22,6
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	4,4	3,7
drogi lotniskowe	0,2	0,4
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	2,9	4,2
budowle wodne	2,2	1,9
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	7,0	5,8
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	8,9	8,4
oczyszczalnie wód i ścieków	1,3	1,4
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	5,6	4,7
budowle sportowe i rekreacyjne	0,6	1,1
obiekty pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane	2,1	2,5

sprzedaży odnotowano we wszystkich województwach poza kujawsko-pomorskim. Przedsiębiorstwa budowlane z siedzibą na jego terenie uzyskały wzrost przychodów o 5,4%, wobec spadku w 2012 r. o 4,7%. Największe spadki produkcji sprzedanej odnotowano w przedsiębiorstwach z siedzibą na terenie województw: mazowieckiego – o 21,4% (wobec wzrostu przed rokiem o 6,9%); warmińsko-mazurskiego – o 15,9% (wzrost o 6,1%) i zachodniopomorskiego – o 13,5% (spadek o 3,4%). Spadkowi przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług towarzyszył także spadek przeciętnego zatrudnienia w przedsiębiorstwach budowlanych (o 8,7%, wobec wzrostu o 2,1% w 2012 r.). Odnotowano go we wszystkich województwach, największy w firmach z siedzibą na terenie: opolskiego – o 15,0% (wzrost o 0,7%), lubuskiego – o 14,9% (wobec wzrostu przed rokiem o 3,5%) i warmińsko-mazurskiego – o 13,9% (wzrost o 7,9%).

W styczniu br. ogólny klimat koniunktury w budownictwie oceniany był mniej pesymistycznie niż przed miesiącem i przed rokiem. Przy gorszych ocenach bieżących, prognozy dotyczące produkcji budowlano-montażowej oraz sytuacji

Tabela 3. Produkcja sprzedana i przeciętne zatrudnienie w budownictwie w okresie styczeń – grudzień 2013 r.

Województwa	Produkcja sprzedana		Przeciętne zatrudnienie	
	[mln zł]	I – XII 2012 r. = 100	[tys.]	I – XII 2012 r. = 100
Polska	167 771,8	88,7	444	91,3
dolnośląskie	11 883,3	96,6	30	87,6
kujawsko-pomorskie	6 756,3	105,4	22	93,1
lubelskie	5 490,7	95,9	18	90,7
lubuskie	1 837,3	90,7	7	85,1
łódzkie	7 032,2	91,0	21	86,5
małopolskie	14 383,7	92,5	41	90,2
mazowieckie	48 827,9	78,4	93	91,3
opolskie	2 502,7	94,4	7	85,0
podkarpackie	5 931,5	96,8	20	95,8
podlaskie	4 314,4	98,6	10	94,2
pomorskie	9 463,9	97,3	29	95,3
śląskie	19 743,8	92,7	66	95,4
świętokrzyskie	4 824,4	90,1	12	88,8
warmińsko-mazurskie	3 079,7	84,1	13	86,1
wielkopolskie	16 999,7	92,4	41	91,6
zachodniopomorskie	4 700,2	86,5	14	88,2

finansowej były mniej niekorzystne niż w grudniu 2013 r. Poprawiły się negatywne przewidywania przedsiębiorców dotyczące portfela zamówień na rynku krajowym i zagranicznym. Zmniejszyła się skala planowanej redukcji zatrudnienia.

Przedsiębiorcy przewidywali spadek cen realizacji robót budowlano-montażowych zbliżony do zapowiadanego w grudniu ub. roku. Utrzymał się sygnalizowany przed miesiącem wzrost **opóźnień płatności** za wykonane roboty budowlano-montażowe.

W styczniu br. odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** kształtował się na poziomie 3,0% (przed rokiem 2,1%). Podobnie jak przed miesiącem, jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorcy wskazywali koszty zatrudnienia (63% w styczniu br., 59% przed rokiem) oraz konkurencję na rynku (57% w styczniu bieżącego i ubiegłego roku). W skali roku wzrosło m.in. znaczenie barier związanych z niejasnymi i niespójnymi przepisami prawnymi (z 26% do 31%) oraz kosztami zatrudnienia. Spadło natomiast znaczenie utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (z 50% do 44%) oraz niedostatecznym popytem (z 46% do 41%).

W styczniu przedsiębiorcy zgłaszali **wykorzystanie mocy produkcyjnych** na poziomie 71% (65% w analogicznym miesiącu ub.r.). Jako zbyt duże, w stosunku do oczekiwanego w najbliższych miesiącach portfela zamówień, oceniało swoje **moce produkcyjne** 22% przedsiębiorstw, 67% – jako wystarczające, a 11% – jako zbyt małe (przed rokiem odpowiednio: 28%, 58%, 14%).

mgr Janusz Kobylarz
Główny Urząd Statystyczny

Ceny materiałów budowlanych w grudniu 2013 roku

W grudniu 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, wzrosły jedynie ceny izolacji wodochronnych (+0,3%). W ośmiu grupach ceny spadły, najbardziej pokryć, folii dachowych i rynien (-2,2%) oraz izolacji termicznych (-1,5%). W pozostałych przypadkach odnotowano spadek poniżej 1%. Nie zmieniły się ceny drewna i materiałów drewnopochodnych oraz stolarki otworowej, parapetów. W kategorii „inne” wzrosły ceny farb, lakierów, tapet (+11,8%) oraz cementu i wapna (+2,3%), natomiast spadły wyrobów stalowych (-3,2%). Nieznacznie zmieniły się ceny płytek ceramicznych, wyposażenia łazienek i kuchni oraz instalacji i techniki grzewczej, kanalizacji, odwodnień, wentylacji, a nie zmieniły się kostki brukowej oraz bram, ogrodzeń.

Wskaźnik pesymizmu związanego ze spadkiem liczby pozwoleń na budowę mieszkań ogółem wydanych w okresie I – XI 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., przyjął wartość minus 17,6%, a w kategorii mieszkań w budownictwie indywidualnym minus 12,9%. W przypadku mieszkań ogółem, których budowę rozpoczęto, dynamika wyniosła minus 11,2%, a w kategorii mieszkań w budownictwie indywidualnym minus 9,7%.

Przychody Grupy PSB S.A. (centrali) ze sprzedaży materiałów budowlanych (do

Ceny materiałów budowlanych w grudniu 2013 r. (dane Grupy PSB)

Grupa asortymentowa – średnia	2012	2013											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Materiały ściennie – silikaty	100	103,73	109,17	109,05	108,50	103,88	102,78	102,38	103,48	103,36	103,48	103,33	103,03
Materiały ściennie – beton komórkowy	100	102,74	102,01	105,26	101,69	100,52	103,48	104,39	103,82	105,10	103,56	104,38	103,45
Materiały ściennie – ceramiczne	100	99,16	99,85	95,55	98,75	101,34	103,73	105,25	102,32	103,03	106,99	103,95	103,80
Pokrycia i folie dachowe, rynny	100	99,8	99,9	97,0	95,8	97,6	94,9	94,5	95,8	91,9	94,8	96,1	93,9
Materiały izolacji termicznej	100	101,1	101,5	100,3	100,8	100,6	101,8	101,5	103,2	102,2	102,3	102,5	100,9
Chemia budowlana	100	100,9	99,6	100,1	98,3	98,4	99,1	99,7	99,5	98,5	97,8	97,9	97,3
Drewno i materiały drewnopochodne	100	99,8	99,8	98,1	98,1	98,6	99,3	99,6	99,6	99,6	99,3	99,0	99,0
Sucha zabudowa wewnątrz	100	95,4	95,0	94,9	92,4	93,0	97,5	97,7	95,8	95,6	93,7	95,6	94,7
Stolarka otworowa, parapety	100	100,1	100,1	100,3	100,3	100,3	100,6	100,5	100,5	100,5	100,5	100,5	100,5
Materiały izolacji wodochronnej	100	100,0	100,3	100,3	99,5	98,9	98,5	93,8	94,3	93,6	93,7	93,2	93,4
Narzędzia i sprzęt budowlany	100	101,8	101,8	101,8	95,8	95,8	97,1	97,1	98,9	97,7	97,9	98,8	98,7
Inne	100	99,8	97,8	100,4	98,9	99,7	98,2	98,5	96,8	96,8	96,9	97,2	98,3

składów PSB) w grudniu 2013 r. były o 48% wyższe niż przed rokiem oraz o 22% niższe niż w listopadzie 2013 r. Tak duży wzrost był wynikiem niskiej zeszlazanej bazy, sprzyjających warunków pogodowych na prowadzenie budów oraz

częściowo kończącej się ulgi VAT na materiały budowlane. Sprzedaż po 12 miesiącach 2013 r. była wyższa o 1,2% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego.

Grupa PSB S.A.